

Jacek Błaszczyk

Wierzbowa, st. 1, gm. Wartkowice,
woj. sieradzkie, AZP 62-48/4

Informator Archeologiczny : badania 30, 90-91

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Trzepnica Kolonia, st. 8, gm. Łęki Szlacheckie, woj. piotrkowskie	patrz: środkowa i późna epoka brązu
Tur Dolny-Busina, st. 3, gm. Michałów, woj. kieleckie	patrz: wczesna epoka żelaza
UNIERZYŻ, st. 2, gm. Strzegowo-Osada, woj. ciechanowskie, AZP 43-59/18	<ul style="list-style-type: none"> • osada kultury trzcinieckiej(?) (wczesna epoka brązu) • osada (wczesnośredniowieczna) • osada (nowożytna) <p>Ratownicze badania wykopaliskowe na trasie projektowanego gazociągu tranzytowego. Pierwszy sezon badań. Wytyczono dwa wykopy o wymiarach 13 x 60 m i 7,5 x 80 m; łącznie przebadano powierzchnię 1380 m².</p> <p>Odkryto 42 obiekty archeologiczne, natrafiono na warstwę kulturową zawierającą fragmenty ceramiki średniowiecznej i starożytnej, a ponadto w północno-wschodnim krańcu wykopów natrafiono na wypełnisko okopu z I wojny światowej.</p> <p>Okres starożytny reprezentują bardzo nieliczne fragmenty naczyń i dość liczne zabytki krzemienne, wśród których obok odpadów produkcyjnych znalazły się również narzędzia w postaci drapaczy oraz grociki strzał z zadziarami. Znalezione zabytki łączyć należy z czasami schyłkowego neolitu lub początkami epoki brązu. Na drugi z wymienionych okresów zdają się wskazywać fragmenty ceramiki, które przypisać można kulturze trzcinieckiej. Nie jest jasne, której fazie – starożytnej czy średniowiecznej – przypisać należy ozdobę wykonaną ze zwiniętej koncentrycznie wąskiej taśmy brązowej lub mosiężnej, z uformowanym na powierzchni zewnętrznej podłużnym żeberkiem. Przypomina ona pochodzące z wczesnego okresu epoki brązu tzw. zausznice w kształcie wierzbowego liścia, stanowi jednak w stosunku do znanych obecnie przykładów dość odległą analogię.</p> <p>Okres średniowieczny reprezentują bardzo liczne, choć silnie rozdrobnione fragmenty naczyń glinianych i przezśliki gliniane, najczęściej zachowane również fragmentarycznie. W większości obiektów nie znaleziono żadnych zabytków – tylko w 15 natrafiono na ułamki wczesnośredniowiecznych naczyń glinianych. Na szczególną uwagę zasługują obiekty nr: 25, 28 i 37. Miały one duże rozmiary (długość od 124 do 210 cm), w profilu zarys nieckowaty, głębokość od 18 cm (obiekt 37) do 40 cm (obiekty 25 i 28). W obiektach 25 i 28 poza odłupkiem krzemienym nie znaleziono zabytków. Zinterpretowano je jako jamy zasobowe. W obiekcie 37, o węglistoczarnym wypełnisku, znajdowała się ceramika wczesnośredniowieczna, ułamki kości zwierzęcych, przepalone kamienie i grudki węgla drzewnego. Były to bez wątpienia pozostałości paleniska. Badania wykazały, że na omawianym stanowisku mamy do czynienia z pozostałościami osady średniowiecznej, której funkcjonowanie przypadło na wczesne fazy tego okresu. Wskazują na to dość licznie występujące fragmenty naczyń wykonanych ręcznie, bez śladów obtaczania lub z obtaczaniem przykrawędnym, pozbawionych ornamentów i profilowania brzegów, a także fragmenty niestarannie zdobione motywem pasm linii poziomych i pionowych lub falistych. Na podstawie cech materiału ceramicznego osadę datować można wstępnie na czas między IX a XIII w., przy czym nie jest wykluczona również wcześniejsza data jej powstania (nawet VII w.).</p> <p>Okres nowożytny reprezentują fragmenty naczyń glinianych (w tym również wczesnonożytnie) i trzy silnie zniszczone monety miedziane, tzw. boratynki.</p>
Węgliny, st. 4, gm. Brody, woj. zielonogórskie	patrz: środkowa i późna epoka brązu
WIERZBOWA, st. 1, gm. Wartkowice, woj. sieradzkie, AZP 62-48/4	<ul style="list-style-type: none"> • osada kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu) • cmentarzysko kultury łużyckiej (okres halszacki C-D) • cmentarzysko kultury pomorskiej (wczesny okres lateński) • osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich) <p>Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w lipcu przez mgr. Jacka Błaszczaka (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego). Finansowane przez Uniwersytet Łódzki. Ósmy sezon badań. Przebadano powierzchnię 400 m².</p>

Odkryto 52 groby kultury lużyckiej (nr nr 80–131), 10 jam osadniczych (nr nr 24–33) oraz stos ciałopalny. Wystąpiły dwa rodzaje pochówków: popielnicowe (47) i jamowe (5). W większości grobów znalezione przy popielnicach kamienie nie tworzyły zwartych bruków (często na popielnicach znajdowały się pojedyncze kamienie). Na tym tle niewątpliwie wyróżniał się grób nr 92, w którym popielnica umieszczona była w obstawie kamiennej przypominającej skrzynię. Popielnice były w większości naczyniami o baniastych brzuścach, z wysokimi, stożkowatymi lub cylindrycznymi szyjkami, lub naczyniami jajowatymi. Brzuśce popielnic, przeważnie silnie chropowate, pozbawione były ornamentów, jedynie kilka naczyń zdobionych było ornamentem rytym, umieszczonym na styku brzuśca i szyjki. Wśród przysławek dominowały czerpaki i misy. Dość często występowały w grobach naczynia miniaturowe, w większości zdobione głęboko rytymi ornamentami geometrycznymi. Stos ciałopalny miał kształt owalny (200 x 130 cm). W wyniku prac polowych został mocno zniszczony – prawie wszystkie kamienie ułożone na obwodzie i dnie były wyjęte (pozostały doskonale widoczne negatywy). W przekroju obiekt miał kształt niecki zagłębionej w całość na około 45 cm od powierzchni wykopu. Wewnątrz znaleziono niewielką ilość ułamków ceramiki oraz dużo węgli drzewnych. Prawdopodobnie jest on związany z cmentarzyskiem kultury lużyckiej (wszystkie odkryte dotąd stopy znajdują się na południowym skraju tego cmentarzyska). Obiekty osadnicze należały do kultury trzcinieckiej (jama 25) i przeworskiej (jamy 23, 24, 26–33). Jama kultury trzcinieckiej miała niewielkie rozmiary i bardzo nieregularny kształt – natrafiono w niej na kilkadziesiąt fragmentów ceramiki (fragmenty dwóch naczyń). Jamy kultury przeworskiej miały owalne kształty i mierzyły od 80 do 150 cm, ich wypełniska stanowił brunatnej barwy piasek, w którym wystąpiły liczne ułamki ceramiki oraz fragmenty kości zwierzęcych. Obiekty te można datować na młodszy okres przedrzymski i okres wpływów rzymskich.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Archaeologica”. Badania będą kontynuowane.

Wilczyce, st. 10,
gm. loco, woj. tarnobrzeskie

patrz: paleolit

Wincentów, st. st. I, III,
gm. Góra Kalwaria,
woj. warszawskie

patrz: środkowa i późna epoka brązu

Władysławów-Ostrowo, st. 12,
gm. loco, woj. gdańskie

patrz: neolit

Wólka Załęska, st. VII,
gm. Góra Kalwaria,
woj. warszawskie

patrz: neolit

Wytyczno, st. 5,
gm. Urszulin, woj. chełmskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

ZAGÓRZYCE, st. 3,
gm. Kazimierza Wielka,
woj. kieleckie,
AZP 98-62/-

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury trzcinieckiej, faza klasyczna (wczesna epoka brązu)
- ślady osadnictwa kultury przeworskiej (późny okres wpływów rzymskich)

Ratowniczo-sondazowe badania wykopaliskowe, przeprowadzone w październiku przez mgr. Jacka Górskiego (Muzeum Archeologiczne w Krakowie). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Założono 4 wykopy sondazowe, łącznie przebadano powierzchnię 118,5 m².

Jeden z wykopów usytuowano w miejscu czarnej plamy ziemi widocznej na powierzchni pól uprawnych – była to resztkowa niestratyfikowana warstwa kulturowa (być może wypełniająca lokalne zagłębienie) o miąższości 60 cm. Wystąpiły w niej liczne fragmenty naczyń kultury pucharów lejkowatych i zabytki krzemienne. Pod tą warstwą natrafiono na analo-